

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 29 Iuliu, 1892

În zilele acestor justiții și-a tras sâma cu nesce oameni, cari seduși de amestecul unui stat străin, au voit să restorne ordinea legală în statul lor, au plănuț omorîrea domnitorului, omorîrea ministrului president, și au făcut cu puțință ca nesce mâni fărădelege să curme viața unui bărbat, care și a sacrificat viața servind patriei sale.

Acest nefericit stat, care numai prin aplicarea strictă a legilor penale pôte asigura esistența statului, viața domnitorului și a consilierilor lui, este Bulgaria, care de 6 ani de zile s'a sciut apêra de tôte intrigile puternicei Rusii, care în sfatul seu a subscris sentența de mörte pentru Bulgaria ca stat liber și independent.

Întregă lumea cultă stă uimită în fața descoperirilor, pre cari le face ultimul proces de stat în Bulgaria. Ucigașii lui Beltceff, luați sub scutul Rusiei, și trecuți de timpuriu pe teritoriu rusesc, se bucură de prețul sângelui ministrului bulgar de justiție, complicitii lor trecuți în altă lume prin strângul aplicat la grumași lor de mâni călêului stau înaintea tribunalului ceresc, de la care își așteptă judecata cea din urmă.

Rusia, puternicul imperiu al țarilor, care a pus la cale omorul din Sofia, care de 6 ani de zile tot urzesce la comploturi în Bulgaria contra constituției statului, contra vieții domnitorului, contra vieții bărbaților de stat bulgari, Rusia stă acum înaintea tribunalului presei europene, și 'și așteptă verdictul, care e nimicitoriu pentru ea, și o adencă rușine pentru civilizațiunea secului nostru.

Diarele din Bulgaria publică actele procesului de stat, din cari ese la ivelă, că dela detronarea fostului principe Alecsandru de Battemberg, Rusia în continuu a pus la cale complete contra existenței statului bulgar.

Mijlocul principal, cu care a lucrat diplomația Rusiei a fost banul, și Rusia dispune spre scopul acesta de mulți bani.

Cu banii în mână agenții Rusiei au lucrat fără de nici un scrupul în alegerea armelor.

Ministrul de justiție în Sofia a cădut de glonțul revolverului, care glonț a fost destinat pentru a lua viața lui Stambuloff, și a fost numai o minune, că dintre doi oameni, cari mergeau spre casă braț la braț, a picat mort Beltceff și nu ministrul Stambuloff.

Ministrul president bulgar din Constantinopol a cădut mort sfâșiat de cuțitul asasinului.

Feliul crimei puțin împörtă, destul că diplomația rusescă cu asemenea arme se servește.

Din actele publicate până acum se constată oficios, că sumele de bani pentru prețul sângelui le-a dat Rusia, și ea le-a dat cu scopul ca cei plătiți să nu cruțe nici forma de stat, nici viața de om, numai să ajungă la scop.

În fața acestor descoperiri lumea stă uimită, și se întreabă, până când umanitatea va mai admite asemenea arme spre rușinea vécului în care trăim? Până când în peninsula balcanică se va mai admite rolul banilor rusesci, cari bani periclitază pacea Europei permanent?

La întrebările acestea Europa nu pôte da rês puns, căci constelațiunea actuală nu permite o acțiune comună a umanității contra mijlôcelor infernale, cu cari se distruge temelia statelor.

Presa însă a condamnat de mult procederea Rusiei, și ea a dat satisfacțiune umanității, care se înfiôră în fața faptului, că Rusia, care tremură de mâna nihilistilor, pune cuțit în mâna bulgarului spre al înfinge în sinul patriei sale.

Revista politică.

Ministeriele comune se ocupă în timpul acesta cu compunerea proiectului comun, care se va înainta la finea lunii lui Septembrie delegațiunilor. Budgetul comun s'a compus în conferențele ministeriale ținute la începutul lui Maiu în Viena. După cum s'au formulat pretensiunile se va cere pe anul 1893 o sumă rotundă de 5 milioane mai mult ca pe anul trecut. —

Foile din Viena vorbesc de o conferință a contrarilor dualismului. Ansă la această discuție a dat foia „Obzor”, care a împărțit următoarele: După fiascul deputațiunei române, se intenționează pe Novembre ținerea unei conferințe, la care vor lua parte cehi, croați, sârbi, sloveni, slovaci, ruteni, români și germâni crestini-sociali pentru compunerea unui memorandum, care se va preda coronei prin o deputațiune de 10 membrii. Memorandul va cuprinde tôte gravaminele și un program complet. În Martiu 1893 se va țină o altă conferință, în care se va raporta despre succesul deputațiunei. Presa străină e angagiată pentru memorandum.

Despre raporturile dintre magiari și sârbi, foia sârbescă „Zastava” scrie un articol caracteristic.

După-ce „Zastava” constată adecă, că jalbele și strigătele desperate ale sârbilor din Ungaria sunt

îndreptățite; că sârbii sunt pe tôte liniile dați în lături; că legea nu se esecută de o potrivă și față cu magiarii, fiind că pentru magiari e pâne bună, ér dentru sârbi mătrăgană; că până și în vatra autonomiei bisericesci magiarii bat cue, și după-ce arată, că altele sunt raporturile în „Triuniu” (Croația Slavonia și Dalmația) și altele în Ungaria, „Zastava” continuă:

Voi (magiarii) ne provocați să ve spunem franc prin presă, ce ne dore și ce ne este cu strêmbătate. Dar v'am spus-o acêsta lămurit prin presă nu numai acum, ci v'am spus-o într-una de 25 de ani încôce; căci jalbele noastre nu vi-le putem spune în dieta țerii din Budapesta. Nu vi-le putem spune din cauză, că pe când mergeam la dietă, nu voiați să ne ascultați, ba ce e mai mult, ne-ați torturat și ne-ați întemnițat, — ér acum nu vi-le putem spune în dietă, fiind-că acolo nu ne suferiți; voi ne încheideți cu forța ușile acestei înalte instituțiuni. Au döră nu sărirăți cu cea mai mare nervositate strigând: „întemnițê-i, surghiunesce-i!” din simpla pricină, că noi am reproduc în foile noastre, cu bune intențiuni și fără nici un comentariu, jalbele zugrăvite în memorandumul românilor, cari jalbe, în cea mai mare parte, sunt și ale noastre?! Au döră voi credeți, că leialitatea consistă în aceea, ca noi să suferim în tăcere nedreptățile și împilările vöstre, ca să primim linisceți, ca nesce miei, cum voi puneți sêrman poporului nostru cuțitul la gât? Dar ce ôre ați făcut voi în anul 1848 și 1849, apoi dela anul 1860 până la anul 1867? Făcut'am noi în potriva vöstră, și când am făcut noi ceea-ce ați făcut voi în potriva nemților? Avut'am noi vr'odată pe un Klapka?

Noi v'am ajutat până chiar și în lupta vöstră în potriva absolutismului — și dis am vr'odată, și cu deosebire în cesti 25 de ani din urmă, că nu voim să luăm parte la lucrările pentru binele patriei comune? Cum ne-am purtat noi până chiar și cu privilegiul alegerilor din urmă pentru dieta țerei? Apoi ce au făcut frații nostri din triuniu cu ocazia ultimelor alegerilor pentru dieta provincială de acolo. Abia una, o fracțiune neinsămoată (sârbii) au fost pentru pasivitate și dacă logic a și cugetat se fie pasivă, sigur nu din pricină, că ar fi neputinciosă și că nu ar fi putut lucra în direcția opusă — pôte ôre săi-se impute, că a eșit din sêrite, că și-a perdut răbdarea și că s'a retras măcar momentan de pe arena luptei politice?

Și cum ați întimpinat voi acêsta leialitate a noastră? Ne ți bănuț mereu și apoi ne-ați declarat

FOIȚA.

Discurs

rostit de cătră presidenta reuniunei femeilor române din Rêșinari Aurelia Goga la 23 Februaru st. v. 1892 în prima adunare generală ordinară

Onorată adunare generală!

Dacă voim a cunoșce starea unui popor nu trebuie să facem alta, de ât să primim ce poziție ocupă femeile la acel popor, dacă ele își înțeleg chemarea lor, dacă ele își implinesc datorința sântă de soții și mame, sau că ele trăesc în nesciință și nu-și cunosc chemarea, și necunoscând-o nu și cunosc nici datorințele.

Dacă femeile vor fi libere de nesciință, dacă ele vor fi soții și mame bune, atunci vom fi și urî, că acel popor va fi compus din oameni inteligenți, bravi și buni. Din contră, nu vom putea cere ca femeia crescută în nesciință, în întunerec să dea copilului ei, ceea ce singură nu are, adecă lumină. Femeia inteligentă, luminată, va sădi în inima copilului ei iubire pentru virtute și fapte mari, ér din contră disgust pentru fapte necinstite și dejositoare.

Iată dară, că starea socială a unui popor atâră în cea mai mare parte dela starea culturală, în care se află femeile acelu popor. Și nici că se pôte altfelu. Căutați numai, cine vegheză, asupra micuților copilași din prima ôră a nașterii lor? Ôre nu mama. Cine se bucură cu ei la nevino-vatele lor bucurii? Cine tresare la cel mai mic ton de durere? Totdeauna mama. Ea este dar în a cărei brațe D-șeu a depus pre micii cetățeni.

Mama întipăresce în inima dragălașei ființe virtuțile sau slăbiciunile ei, în mai mică sau mai mare măsură. Mai

multe familii formedă o comună, mai multe comune o țără sau un stat. Dacă o mamă bună conduce bine o familie, dacă ea cresce cetățeni buni, și dacă în fiecare familie mama, își implinsec datorința, pe care i-a impus-o natura, cu scumpătate, atunci aceea țără va fi fericită, aceea națiune va fi mare.

Să aducem câteva esemple din istorie cari vor proba adevêrul celor espuse. Cu toții cunoscem poesia frumoasă „Pe o stâncă neagră”. Să ne dăm sama, ce conține ea? Ea face istoricul unei lupte între Stefan cel mare cu turcii.

Stefan se întôrce învins și obosit de luptă la curtea sa. Ôre ce a făcut mama lui, ce i-a rêspons, când a vêdut pe fiul său desperat, bătând la ușa castelului.

„Mergi și strângeți ôstea, pentru țără mori, și-ți va fi mormântul încoronat de flori”. Și fiul dedat a asculta de vocea mamei sale, mare și virtuô-ă, se întôrce la luptă și vine încoronat de lauri, învingătoriu, în brațele mamei, care mai bine doria să-l vadă mort pe câmpul de luptă de cât biruit. Iată esemplul mamei virtuôse.

O matronă romană, una din strălucitele tipuri femeesci din anticitate este Veturia mama lui Coriolan. Coriolan fiul ei, supêrat pe romani, se aliază cu un popor dușman și-și întôrce armele sale contra Romei, cetatea în care s'a născut, spre a o prădădi. Nimeni nu e în stare să-l întôrcă, numai mama sa Veturia, care deși scia, că fiul seu va peri, totuși îl ruga să se întôrcă și să nu atace Roma. Și ce făcu Coriolan? El îi rêsponse mamei sale: „Mamă, Roma o ai scăpat, dară pe fiul têu l'ai perdut!” Așa se, și întem-plă, el fu omorît pentru că nu atacase Roma. Etă mama eroică, care mai bine voi să prădi fiul ei decât să fie trădător.

Nenumêrate esemple aș putea aduce. Etă dar puterea femeilor în influința lor asupra unui stat, a unei națiuni.

Femeia este dar o adevêrată putere, nu e putere înarmată, căci ele nu au a conduce un stat, nici a purtă rês-bôie, dar ele cresce pe acei ce se rêsboesc.

Vor dice unii: „dar ele lucră numai în familie” așa e, dar să nu uităm, că din familii se formedă o națiune. Și un mare învățat francez dice: „De multe ori se întem-plă, că ideile cu cari se ocupă femeia în cercul familiei, bărbatul le duce la adunarea publică”. Ea influințedă dar asupra lui, și pentru ca aceea influință a ei să fie bună și înțelptă ea trebuie să cunoscă ce este înțelpciunea; spiritului ei trebuie dat o direcțiune bună, în scurt pentru crescerea ei trebuie purtat cea mai mare grijă.

Crescerea femeii se tindă într-acolo ca cugetarea ei să nu se mărginêscă numai la gâteli și la nimicuri, ci ca să fie crescută spre a fericici omenirea.

Pentru crescerea fiitôrelor soții și mame, a fetițelor noastre sunt înființate scoli, în care ele își câștigă cultura înimiei, cultura spirituală și hărnicia în lucrul de mână. Avem și noi o astfelu de scolă ridicată de cătră părinții nostri, o scolă bună și condusă de buni învățatori aici se instruiază fetițele de la 6—12 ani. Este o binefacere pentru noi acêsta scolă, o binefacere de care puține comune românesci se pot bucura, este o instituțiune, la care cu mândrie primim, și privind binecuvântăm amintirea acelor, cari au stărut să fie înființată.

Dar să vedem ôre este pe ajuns ca să ne îngrigim de crescerea fetițelor numai până la 12 ani? Și dacă părinții nostri în timpuri vitregi au făcut un frumos pas pentru înaintarea femeii române, ôre permis ne este nouê să stăm nemiscați? Să ne întrebăm, destul este/dacă am lucrat până la 12 ani pentru crescerea unei fete? Să stăm nemiscați acolo unde ne-au lăsat părinții nostri? Eu cred, că din inimile d-vöstră dic, că nu e destul!

O nemărginită îngrigire reclamă crescerea unei fete de la 12—16 ani. Ea atunci este mai aptă, mai aplicată a primi tot ce-i înalță inima și spiritul, atunci este mai aplicată de a învăța tot ce se cere dela jo bună mamă, de la jo bună economă.

de trădători și ne-ai asuprit tot mai tare pe toate liniile. Puneți-ve mâna pe inimă și recunoșteți voi înși-vă: ore cavaleresc v-ați purtat voi față cu noi sârbii? Voi diceți: românii sunt nisce „răsvrători, agitatori”, fiind-că sunt siliți să se apere cum se apără. Voi strigați încontra pasivității lor. Apoi ce ați făcut cu noi, cari am fost totdeauna activi?

Dacă voi țineți, că meetingul dela Mitrovița e un semn al slăbirii din partea noastră, amar ve înșelați. Nici unul dintre manifestanții acelui meeting și nici un sârb, așteptat el ori unde în acest stat și aparțină el ori-cărui partid, nu va fi robul vostru, nu se va lepăda de neamul și naționalitatea sa; fiecare dintre noi voescă să fie liber și egal îndreptățit cetățen al acestui stat, care e tocmai așa al nostru, cum e al vostru. Apoi dacă suntem noi sârbii astăzi desbinați în partide, mai e semn, că încă tot sperăm, că va fi mai bine. Dacă în interesul atât al vostru, cât și în al nostru, ca acesta speranță, ce ne a mai rămas, să nu o pierdem, căci dacă într-adevăr va trebui să o pierdem și pe acesta, atunci noi sârbii toți — toți cu resignațiune ne vom afla uniți ca un singur om, ér ce va se dică acesta pentru stat, — nu trebuie să vi-o spunem noi.

Voi diceți că trebuie să ținem mai mult la patriotism, la fidelitate și lealitate către tron și patrie decât cum am ținut până acum. Apoi cum? ori nu ne-am vârsat cu îmbelșugare, până la risipă chiar sângele nostru pentru tron și patrie și nu am dat noi destul din avutul nostru? Voi chiar din pricina asta ne urîți mai tare, încât nici până astăzi nu încetați a ne batjocori, pentru-că d. e. în ani 1848 și 1849 ne-am ridicat în apărarea regelui și tronului regal.

E foarte ridicul, când voi vorbiți de nisce „agitatori”. Unde sunt acei agitatori? Cari sunt aceia? Fostau agitatori Kossuth, Bathányi, Deák, Andrásy, Lonyai Szlávy etc. etc., pentru-că și-au iubit neamul și au apărât drepturile aceluia? Au dora numai magiarilor le stă în drept privilegiul de a-și iubi și apăra némul, ér pentru sârbii acesta e o crimă și trădare de patrie? . . .

Protestăm energic — încheie „Zastava” — în potruva insinuației de lealitate. Noi totdeauna am fost și rămânem fideli tronului și regelui acestui stat, — dar alta este regele și statul, și alta sunteți voi, fraților magiari. Noi nici odată nu vom, nu voim să purtăm jugul caudian, pe care voiți voi să ni-l impuneți. Bine va fi dacă voi le veți ține vii acestea în minte.

Nu ne jucăm d'a mână orbă; un astfelu de joc e îngroșătoriu de primejdios atât pentru voi cât și pentru noi. Noi v'am spus o franc ce voim Apoi ce mai poftiți dela noi? Așa e, că ve suntem spre greutate, pentru-că trăim?! —

S'a anunțat, că ministrul de finance al Muntenegrului, dl Matanovici ar fi întreprins călătoria sa de mai deunădă la Viena în scopul de a contracta acolo un împrumut. Acest împrumut, se dicea, avea să fie contractat cu Lânderbank din Viena și avea să reprezinte o sumă de 5 milioane de franci.

Cu totă desmințirea, venit din Cetinje, scirea e menținută cu totă siguranța de corespondentul din Viena al ziarului „Standard”. Explicația desmințirii, după acest corespondent, n'ar fi alta de cât că afacerea nu s'a putut încheia și dl Matanovici a fost nevoit să se întorcă cu mâinile gôle. „Lânderbank” a refuzat să avanseze bani.

Refusul, — mai spune corespondentul, — a fost motivat, firește, numai de considerații financiare. O examinare amănunțită a cestiunei a dat rezultatul,

În experiența mea de învățător mult me am cugetat cum se ar putea ajuta, ce s'ar putea face în privința acesta. Pentru-că din mijlocul acestei comune am eșit, aici am crescut, și eu care pre multe din fetele d'vostre am instruat și instruez, ba chiar și pe unele din d'vostre, prin lunga mea experiență cunosc și lucrurile bune, dar și neajunsurile privitoare la crescerea fetitelor noastre. Eu imi țineam ôrecum de datorință a face ceva, căci venisem de mult la convingere, că ceva trebuie făcut în direcțiunea acesta.

Cine trebuia însă se începă o lucrare, care l'a început imi părea uriașă, ba spunând sincer, aproape imposibilă. Tot femeile. Ele cari singure din experiența de toate zilele cunosc lipsele ce le au, ele me cugetam cu bucurie, imi vor întinde mâna ca cu o oră mai de grabă să ne îngrijim de fetele noastre.

Nu puteam eu singură face nimic, mi-a succedat însă preste așteptare în unire cu d'vostre, prea stimați membri, cari cu inimi curate a-ți întins mâna spre a începe o lucrare culturală, a cărei rezolvire o așteptam de la viitoriu.

„Unde-i unul nu-i putere la nevoi și la durere, unde's doi puterea crește, și dușmanul nu sporesce”, și așa este. Noi cu toții ne-am aliat, ne-am unit, și am înființat reuniunea femeilor din loc, astăzi cunoscută și de lumea din afară, și recunoscută și de înaltul ministru de culte, care a aprobat statutele noastre. Și ce este pînă, scopul reuniunii noastre? Lumina, cultura fetitelor române, crescerea lor de la 12 ani în sus.

Scopul, după cum toți îl cunosceteți, este darea de ajutor pentru fetele, cari cu bun succes vor absorbi școala din loc și vor cerceta o școală superioară, înființarea unei școli de economie practică, aici în comuna noastră, în care se se pregătește ca bune economice. Să învețe a croi,

că veniturile principatului abia s'ar pute evalua la un milion și 200,000 de franci și că țera, departe de a da dovezi de ceva progrese economice, din potrivă e pe cale de înapoiare. Pe lângă acesta, având în vedere că împrumutul căutat nu era să fie destinat pentru investițiuni productive, ci pentru scopuri militare, dispăru ori-ce tentațiune pentru bancă de a face o afacere atât de precară.

Muntenegrul împărtășește în această privință sorta Sârbiei, care de asemeni nu isbutesce să realizeze împrumutul de 20 de milioane.

Oficiul unguresc „Pester Lloyd”, luând notă despre toate acestea, a făcut următoarele reflecțiuni interesante, mai ales fiind că se scie că acest diar exprimă sentimentele predominante în actuala politică esteriură a monarhiei austro-ungare.

Când e vorba de sfaturi politice sau de afaceri militare, vecinii nostri dela mēdă-qi sunt obișnuiți să se adreseze la Petersburg și să aștepte de acolo lumină și ajutor. În afaceri de bani însă fi resce, că lucrul stă cu totul altfel. În astfel de materie și rușii sunt nevoiți să facă apel la apus și micii lor prietini din Balceni trebuie să i imite; firește însă că nu totdeauna cu succes.

Vecinii nostri dela mēdă-qi se vor convinge neapărat, cu vremea, că nimic n'ar fi mai favorabil pentru bună-starea lor națională și economică, de cât o politică de înțeleptă moderație și de emancipare de acele visuri, că ar fi apropiată marea catastrofă, în carea lumea întrēgă va avé să fie chemată la o nouă împărțelă și la care trebuie să fie toți pregătiți milităresce, cât se va putea mai bine, pentru ca să pōtă pune mâna la momentul oportun pe o bucată cât se va putea mai mare din pradă. Acestă deșartă credință a costat deja mulți bani, a înghițit multă muncă folositoare și cere tot mai multe jertfe: în Grecia, în Sârbia și în Muntenegrul.

În vremea din urmă, scirea despre revenirea la putere a regimului Gladstonian în Englitera a umplut de reînnoite speranțe pe șovinști din Balceni. Dar desamăgirea nu va lipsi. Deja s'a pregătit, prin o scrisore, pe care fostul ministru sârbesc Miatovici a trimis-o compatrioților săi zilele acestea din Londra, unde trăește de mai mult timp și unde a făcut intimă cunoscință cu raporturile politice din Englitera. Dl Miatovici a făcut cu acestă scrisore un adevărat serviciu, sfătuindu-i să părăsescă ori-ce iluzii ce și ar fi făcut despre cabinetul Gladstone și spunându-le lămurit, că viitorul ministru de externe lordul Rosebery e un prieten al Germaniei și nici de cum slavofil.

De ale partidului național.

Seria de articoli la adresa partidului național, pe care o dăm publicității acuma, ni s'a trimis spre publicare din afară încă îndată după conferința dela 8/20 Ianuarie.

Nu am grăbit cu publicarea, căci am așteptat desvoltarea lucrurilor neînfluințate de părerile din ziarul nostru. Ați nimica nu ne mai împedecă de a nu publica articoli.

Ômenii dela „Tribuna” și-au executat planul cu fabricarea de aderențe pentru fișcul lor și cu insultele la adresa noastră. Și o mărturisim, mai mare onore de mult nu ni s'a făcut, căci insultele asupra noastră în colonele Tribunei nu ne supără, după cum ne-ar supăra, dacă ea ne-ar fi lăudat.

Deci se urmeze:

I. Uneltirile tribuniste.

La Blaș pe câmpul libertății națiunea română și stabilise un program național: Emancipare, liber-

a călca, a ferbe, a cōse în fine totul, ce se cere da la o bună economă.

Ce fericire pentru părinți, când ei vor vedé fetele lor aproape de ei, bine crescute și bine instruate. Dar ce mulțămire pentru aceia, cari de la început a-ți dat tot ajutorul posibil la înființarea și prosperarea acestei reuniuni! Cari la început a-ți înțeles vocea timpului, care mereu strigă: lumină și cultură!

Nu toți aud acestă voce puternică, nu toți o înțeleg, este datorința noastră însă, ca să-i luminăm și pe acei ce nu o înțeleg.

Ca la ori ce reuniune de curēnd înființată nu se pot înscrie toți deodată ca membrii, să sperăm însă că nu preste mult și aceia, cari din unele sau altele motive nu sunt încă membrii ai acestei instituțiunei culturale vor grăbi și ei aș face datorința pentru-ca reuniunea acesta să prospereze.

Apelez, dar la d'vostre, stimați membri, ai acestei reuniuni și Ve pun la inimă progresul, înaintarea reuniunii noastre. Toți avem s'au vom avea copii, și eu cred, că cu toții simțim în inimile noastre dorul de a lucra pentru copii nostri, pentru sângele nostru, pentru némul nostru românesc.

Să fim neclintiti, să lucrăm în unire și armonie, căci numai uniți vom fi tari, numai strâns uniți ne vom ajunge scopul.

Sus dar inimile! și „iarba rea din holde pēră”! Să lăsam totul, toate patimile mici, să dăm mâna frătesce și să lucrăm împreună pentru prosperarea acestei reuniuni.

Cu bucurie ve salut onorați membri ai acestei reuniuni în prima adunare generală ordinară, și încheiu cu urarea: Trăescă, prospereze, înflorēscă reuniunea noastră!

Trăescă membrii acestei reuniuni!

tate, egalitate, nimic de noi și fără noi în țera noastră. Acest program este scris pe hârtie și este scris dureros și tot în inima fie cărui român.

În locul acestui program al națiunei române stabilit de 40,000 români, readuși la viață, poporul românesc pe nesimțite s'a pomenit cu noua invențiune: Programul partidului național român, carele, — dacă se înțelege cum l' înțelege „Tribuna”, este o pernicioasă importatiune, a cărei urmărire simțim mai mult — de dece ani de zile.

Cum s'a întâmplat acesta?!

Êta cum:

Întrebați odinioară tribunistii: Cine sunteți voi, cari vorbiți singuri în numele poporului român? — Ei răspuseră cu emfază: Noi suntem viitorul, marele partid național! — Și bastardul a fost născut.

Politica tribunistilor se caracterizează prin nemărginita lor vanitate, prin sfortata lor vênare după popularitate, ergo după putere. Poporul român însă își avea conducătorii sei naturali spre executarea programului seu național. Sânt lucru este și hotărît, că poporul român întru aspirațiunile sale se smte unul și este unul; sânt este, că el își astēptă mântuința sa dela bărbații sei de capacitate, inteligență și pozițiune. Partide se compun acolo, unde este ceva de dires, ceva de împărțit, ore-care putere de menținut. La noi s'ar pute forma partide și s'ar pute vorbi de partide cel mult în biserică, unde avem ceva de dires, de controlat, de împărțit — și ômenii pot lupta în grupuri după dirigere, îmbunătățire, putere și chiar după esistență. Dar poporul românesc despoiat de toate, asuprit întru toate, strivit la pârte în totalitatea sa — ca și toate popôrele cu totul asuprite — nu are nimic de dires, de menținut, de împărțit, ci totul de câștigat; prin urmare: Programul partidului național este o invențiune importată, forțată și bastardă, — improprie poporului și departe de inima lui.

Astfel stând lucrul, a fost o calamitate, că s'a putut nasce în sinul poporului nostru nemernicia, — în parte importată*, — cari conduși de vanitate și egoism a început și continuă pînă astăzi opera distrucțiunei — înmulțind zilnic durerile noastre contribuind zilnic la agravarea stărei noastre și zădărnici și făcând neroditoare luptele noastre.

Va fi ore necesar, ca să mai arētăm, în ce chip s'a pus la cale opera distrucțiunei?! Credem, că se scie deardul și totuși nu ne putem reține, a ilustra acest fapt cu câteva casuri concrete, pe cari numai în liniamente generale trebuie să le reamintim.

a) Făcuse națiunea — dar fără tribunisti — o scōlă mare și frumoasă, un decor al nostru în aste zile triste, în care însă se vărăseră la căldură câți va tribunisti, — cum vâriseră călătoriului din poveste șerpele în sên, — și de mușcătura înveninată, ce îi aplicaseră tribunistii pe sênul i virginal; biata scōlă minune, că n'a murit, dar ea și astăzi se află deabia se află în reconvalență. . .

b) Făcuse națiunea — tot fără tribunisti — o bancă națională, prin carea reprezentăm și noi o putere reală, carea dă chiar străinilor ansă la respect, ori pismuire și carea prăsisse în urmă mulți pui în tot cuprinsul românesc spre binele nostru vedit și adânc simțit.

De acest institut se inhățară acum sansculoții — mai ales pe vremea faimosului redactor al „Tribunei”, a cinstiului vagabund Cașolțan.

Ce idei își vor fi făcut nihilistii pentru eventualitatea, că — denunțând pe „Albina” în sus și în jos; — întinând pe conducătorii ei și sâmânând ne încredere și vrajbă; — institutul va cădea? Numai mama vântului îi scie! Se pōte, că ei au creșt, că dărăpânându-se institutul; milioanele vor bui pe stradă și tribunistii — pururea lipsiți de bani — își vor umplea pōlele; — ceea-ce nu se pōte, este, că ei se fi lucrat în interesul națiunei, când astfel au lucrat.

c) Mai aveam apoi o instituțiune mare, bună, veche românescă — frumoasă noastră Asociațiune.

Abstragem dela atacul veninos, amintit mai sus, asupra scōlei, a fētului întâiu născut, al Asociațiunei și reamintim numai înversunarea, cu carea eroii distrucțiunei atacau la temelie acestei salutare instituțiuni și mai reamintim numai, că — după-ce nu le-a succedat ruinarea — tribunistii patentati nu sunt membrii ei. Adunările dela Abrud, Făgăraș etc. sunt dovezi triste despre aceste șiretlicuri.

„Jos cu autoritatea jos cu pozițiunea, jos cu bētrânii . . . Sus cu noi, cari muncim**)! . . .”

Intențiunea era întru toate aceeași și — vedită. Se pună mâna pe conducere și mai ales pe bani, la a căror manipulare — dacă sunt adunați de alții, nihilistii se pricepe de minune. . .

5 Repausase nemuritorul Șaguna — și la conducerea bisericeii te întēlniai tot cu mărimi de calibru greu, precum de es: Cunțan, Ciora, popa

*) Aduți aminte Dōmne de Slavici și de toate furiile lui.

**) Mama vântului îi scie, la ce se munciau bietoșii?!

Simion, vestitul model ș. a. ér în afară-mendre tribu-niste și de aci încolo o completă anarhie.

Dar, mulțămîta Domnului, a venit biciul de sfîrșit alui Christos, — sinodul archidiececan — și i a scos afară din biserică, la unii resturnându-le mesele cu banii, ér pe alții — durere i-au lăsat sê fugă cu bani cu tot Și ce sê vedeți? Nu opiniunea publică a bisericeii, nu sinodul archiepiscopesc, i-a scos, ci „metropolitul Miron” — așa dîce „Tribuna” — și nu pe Cuntan, Ciora, și Eugen Brote i-a scos ci pe „membrii partidului național”! *Wer lacht da?*

În sfîrșit jurnalele nîstre tôte îi steteau în cale mării viitoare a jupăneșei „Tribune”. Se tăcem de altele: Vechia nîstră „Gazetă” i-și avea și își are creditul seu între români. Nici acest credit, ca și tot ce există nu le venia la socotăla nihilistilor. Într'un articol-minciună de cele obicinuite, se plîng publicului, că ei, muncitorii și adevărații reprezentanți ai opiniunii publice române, sunt din tôte părțile invidiați, de aceea atacați, că tôte jurnalele sapă la rădăcina existenței lor, că și „Gazeta” vorbește rele despre dînșii etc.

Vine redacțiunea „Gazetei” și le dîce: „Dacă ômenii dela „Tribuna” mai țin la aceea, ce se numesce omenia, — îi provocăm sê ne spună, cînd ne am ocupat noi barem de dînșii? Cu rîspunsul acei minciuni au rîmas firesce, în datoriă, ca și cu dividendele și cu capitalul acționarilor.

Nicolae Manegutu

Avis.

Comitetul arangiator și de primire, instituit din incidentul adunării generale a „Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, convocată pe 15/27 August a. c. la Sibiu, aduce — pentru prealabilă orientare — la cunoscînță On. public următorii

Program:

Vineri, 14/26 August.

Convenire socială în restaurațiunea Pan-kiewitz („Novara”) la 8 ôre sêra.

Sâmbătă în 15/27 August, 10 ôre a. m.

Ședința de deschidere a adunării generale; la 2 ôre p. m. banquet; la 8 ôre p. m. concert și după acesta cină comună.

Duminică, 16/28 August la 9 ôre a. m.

Ședința a II-a a adunării generale, după ședința prînz comun și sêra la 9 ôre bal.

Luni, 17/29 August.

Excursiuni în împregiurimea Sibiiului.

Programe detaiate se vor împărți la sosirea ôșpeților.

Deore-ce puținele hoteluri din Sibiu pe timpul adunării generale în mare parte vor fi ocupate din cauza concentrării de trupe pentru manevre și astfel va fi de lipsă a încuarta o parte a ôșpeților la case private, On. public, care va participa la adunarea generală, este rugat a se însinua de timpuriu pentru cîrtire, banquet și excursiuni, ca sê se pôtă face îngrijirile necesare pentru reușita festivităților.

Insinuările au sê se facă cel mult pînă în 12/24 August la adresa dlui Dr. Corneliu Diaconovich în Sibiu (Nagyszeben).

Comitetul arangiator pe timpul adunării generale va avea localul seu propriu, unde On. ôșpeți vor primi ori ce informațiuni, bilete pentru banquet, bal, etc

Sibiu, 7 August nou, 1892.

Comitetul arangiatoriu.

Replica

junimei academice române din Ungaria și Transilvania.

Cătră publicul românesc!

După o muncă încordată de un an de dîle, astăzi suntem în pozițiune a aduce la cunoscînță publicului românesc, că *Replica* nîstră la rîspunsul junimei magiare a apărut și este deja distribuită.

Ținem, ca cu acêstă ocaziune sê dăm espresione sentimentelor nîstre de sinceră grațitudine față cu toți aceia, cari au contribuit cu obolul lor la cheltuelile pentru publicarea scrierei nîstre.

Nobila însuflețire, cu care ne-a îmbrățișat națiunea în întreprinderea nîstră, ne este o probă, că suntem un popor consciu de menirea sa.

Êr noi, juna generațiune a poporului nostru, vedînd, că cu tôte urgia împregiurărilor, cu tôte greutățile și prigonirile ce le-am îndurat, am isbit a duce lucrarea nîstră la îndeplinire, ne simțim însine rîsplătiți, căci ne-a fost sê ne îndeplinim o datorie de români și de membrii ai patriei comune.

Lumea strîină, suntem siguri, va înțelege astăzi, că un popor consciu de drepturile sale de individualitate națională, că un popor pătruns în tôte ființa sa de dorul libertății, că un popor stăpîn pe

o voință de fer și cu credință firmă în Dumnezeu, trebuie mai curînd sau mai târziu, sê triumfeze asupra tirăniei.

Êr în acêstă ôră supremă, cînd fanatismul și ôrba nelegiuire a asupritorilor nostri a tređit în noi hotărîrea de a intra în falanga națională și pentru onôrea stindardului străbun, invocăm memoria luptătorilor nostri din vremuri și dîcem:

Înainte cu Dumnezeu, căci cauza este dréptă și al nostru este viitorul!

Viena,
Budapesta,
Graz,
Cluș,
August 1892.

În numele junimei academice române din Transilvania și Ungaria:

George Candrea,
Victor Roșca,
Aurel Quint Marcu,
Victor Colceriu,
Nicolae Comșa.

Distribuirea replicei s'a făcut astfel, că s'a trimis fie căruia colectant un număr corîspundător de esemplare cu espresa rugare de a le distribui cu posibilă urgență între persônele, cari au contribuit pe lista respectivă. La comitetul de redacțiă însă, s'a mai rezervat un număr de esemplare și astfel contribuții, cari n'au primit esemplare, sunt rugați a se adresa la dl Aurel C. Popovici, 7 Parkstrasse, Graz, de unde după constatarea contribui-rei, cererile vor fi imediat satisfăcute.

Persônele, cari n'au contribuit de loc vor primi replica pentru prețul de doi floreni, sau lei patru, bani 50.

Studentii, teologii și învățătorii din Transilvania și Ungaria, o vor primi la cerere, gratuit.

Replica a apărut în 21,000 esemplare în limba română, germană, italiană, francesă și englesă.

Varietăți.

* (Gura defraudanților.) Organul lui Beldiman Nr. II de aici în Nr. seu de eri dîce următoarele: „Unelte pécătose. Dîarele magiare începînd cu „Nemzet” și terminînd cu sovînistul „Magyar Hirlap” fac mare capital dintr'un articol pécătos al organului metropolitan din Sibiu care a scris, că „autonomia Ardelului e utopie”. Ungurii se fac a nu sci, că acest organ românesc nu exprimă părerile românilor, ci ale slugilor guvernului.”

Este alevérat, că în articolul nostru din Nrul 76 relativ la memorandum am dîs, că: „deși noi ținem că recăștigarea autonomiei Transilvaniei „pe teren legal” este o utopie” dar totodată am dîs și aceea, că nu facem nici o imputare comitetului central, pentru-că în cadrele memorandumului a cuprins și aceea cestiune ca gravamen național, fiind-că în puterea mandatului primit dela conferință era dator sê o facă, — am dîs mai departe, că autonomia Transilvaniei se susține mai mult ca „ideal” și am accentuat, că „suntem convinși, că de acêstă părere sunt toți românii competenți în acêstă materie, dacă și nu au curagiul sê o spună pe față, cum o am spus și o spunem noi”.

Între cei competenți însă nu am considerat pe speculanții și espertii „financieri” dela „Tribuna”, cari chiar în fôia lor pot afla articoli de mai nainte, în cari autonomia Transilvaniei era tractată ca un obiect de compensațiune, ér cînd matadorii tribunistilor de astăzi erau la fôia nîstră însși au inaugurat politica, ce o observăm noi în cestiunea autonomiei Transilvaniei.

Pôte de atunci sciu ei, că acest organ „nu exprimă părerile românilor, ci ale slugilor guvernului”.

Din incidentul acesta venim a constata, că totuși sunt unele lucruri, la cari se „umilește” „Tribuna” a reflecta și dacă acelea se tipăresc în fôia nîstră, deși în numărul seu 133 din 13/25 Iunie ne abdisese grația, dîndu ne următorul pașaport:

„Față cu aceste împărțări, (era vorbă de atestatul ce secundanții, d-ni Dr. Iuliu Grecu și Ioan Russu Șirianul au dat dlui E. Brote despre demersul afacerii sale de onôre față cu redacțiunea „Telegrafului Român”) ne vedem constrînși a pune pe „Telegraful Român” alături cu aparițiunea ce se numesce „Calicul”. Cu dîna de astăzi înterupem ori ce raport cu aceea fôie și nu vom mai reflecta la cele ce se tipăresc acolo”.

Prevedeau adecă fabricatorii „Tribunei”, că după cum se începuse au sê urmeze în „Telegraful Român”, revelațiuni de „chiverniseli” debani publici, care îi vor discualifica pentru societatea ômenilor cinstiți, și „iscusiți” cum sunt ei, au cređut, că prin ignorare vor scăpa de judecata publicului

În inchipuirea lor pôte că au și scăpat de judecata unora, pentru că încă n'am audît, ca membrii comitetului central sê fi dat afară din sinul lor pe unele persône, cari n'au trecut

corect; dar fapte ca cele publicate de noi și dovedite cu acte judecătorești și cu alte documente publice, nu se pot acoperi nici cu grandomanie, nici chiar cu autoritatea comitetului central!

* (Himen). D-șora Emilia Barițiu și dl Irimie Iliescu își vor serba actul cununiei în 11 August st. n. a. c. la 4 ôre în biserică gr. or. din Abrud.

* (Kölcsy sânt românesc...?) Referitoriu la întrebarea, ce o am făcut, cînd am combătut foile magiare, cari afirmă, că românii se închină lui Kölcsy, am primit din Sătmariu următoarele informațiuni:

Din Selagiu și Cetatea de pîtră se adună la Sătmariu în tôte vara mai multe sute de lucrători români, cari preste nôpte dorm în piēța orașului împrejurul statuei lui Kölcsy.

Românii diminēța se spală la fântâna din piēța și cu fața cătră rîsărit dîc rugăciunile de diminēța; spre rîsărit este situată și biserică episcopescă rom. cat. Românii nu adoră statua, căci românii nu se închină la chip cioplit; ci dîc rugăciunile cătră cel de sus, cerînd sănătate, putere și ajutoriu la munca lor cea grea de vară. Dîristii unguri caută în zădar a batjocori poporul. Însê poporul face bine, ci unii dîaristi clevetesc din ignoranță, ori rîutate. Românii cu toți sunt gr. cat.

* (Date pentru biografie). După-cum ni-se scrie din Alba-Iulia, tribunalul de acolo va avea sê se ocupe cu un proces intentat de advoca-tul de acolo Rubin Patița contra casei de economii „Iulia”, abia înființată. În scriptul înaintat tribunalului, advocatul R. Patița afirmă, că comitetul casei de economii s'a constituit ilegal.

Ni-se scrie, că dl Rubin Patița a făcut acêstă faptă românescă în virtutea dreptului seu de membru al comitetului partidului național, ceea-ce însă noi nu credem.

* (Postal) Pentru ocuparea postului de magistrul postal clasa a III-a Bonțida (comit. Cluș). direcțiunea postală-telegrafică din Sibiu escrie concurs cu termin de 3 sêptemâni. Reflectanții au a depune și o cauțiune de 100 fl.

* Congresul bisericeii sêrbesci se va ținē pe la sfîrșitul lui Octobrie în Carloveț sub presiul P. Sântiei Sale patriarchului George Brankovici. Înaltul guvern și-a dat deja învoirea, fiind designat ca comisariu regesc baronul Fedor Nikolici. Nu mai încape îndoelă — scriu foile sêrbesci, — că la acest congres nu se vor esca scene furtunose, după-ce la desbaterea acestui congres se va supune și noul proiect al „statutului unitar” despre organizarea din nou a bisericeii ortodoxe sêrbesci. În contra acestui proiect de statute, care fî studiat și esaminat de o comisiune de 15 înși, foile radicale sêrbesci semnalēză proteste din partea mai multor comune bisericesci, cari dîc, că noul statut restrînge multe din drepturile poporului, acordându-se în același timp preoțiimeii o influință prea amplă. Foile liberale din potrivă susțin, că neînțelegerile și certele acute iscate în sinul bisericeii sêrbesci, între păstori și păstoriți, sunt a se datori „rescriptului împērătesc” care asigurând mirenilor drepturi, cari după instituțiunea bisericeii nu li s'ar cuveni, — împing preoțiimea în lături de pe teren, și-o facă imposibilă. Cestiunea e de un timp încôce fôrte viu discutată în foile sêrbesci și fără îndoelă, că ea va produce discuțiuni mult mai agitate în ședințele congresului. Noi vom împărțasi la timpul seu rezultatul desbatărilor asupra acestui proiect, care e redactat în parte și după statutul nostru organic și care e menit a îmbrăca biserică ortodocsă a fraților nostri sêrbi într'un vestmēt nou de organizațiune.

* (Decorat.) Maj. Sa monarchul s'a îndurat prea grațios a decora pe pretorul suprem din Agnita dl Frideric Schaser cu crucea de cavalier ordul „Francisc Iosif” pentru deosebite merite.

* (Esamene de pădurari.) Esamenele de pădurari se vor ținē în în anul acesta la 24 Octob. a. c. n. în casele comitatense din Cluș, Székely-Udvarhely, Brașov și Sibiu. Reflectanții au a și înainta cererile inspectoratului respectiv de păduri.

* (Spaimă) Din Gherla se scrie, că un tînăr român, abătîndu-se dîlele acestea pe la cofetăria Copinteanu de acolo, fî atacat în modul cel mai impertinent de un agent secret al poliției din Gherla cu numele Szongot Vili, sub cuvînt că ar fi un spion trimis din România, și că ar umbla cu intenții de a inscena comploturi și întruniri secrete.

* (Colonisările în Ungaria). Ministeriul de agricultură cont. Andreiu Bethlen intenționēză a asterne pe tîmnă legislativei un proiect pentru regularea colonisării în Ungaria Proiectul va conține dispozițiuni precise și clare despre condițiunile, sub care se pot face colonisările, despre minimul și macsimul teritoriu ce are sê se dea emigranților, despre sintitutele culturale, ce sê le țină etc. etc. Spre scopul acesta ministrul a trimis esperti și în strî-nătate.

* (Necrolog). *Ștefan Morariu*, proprietariu în Săsciori, după grele suferințe de 9 zile în al 56-lea an al etății și în al 26 fericitei sale căsătorii împărțit cu sf. taine s'a mutat la cele eterne Vineri în 24 Iuliu, st. v. la 1 ora p. m.

* (Regularea granițelor.) Comisiunile pentru regularea granițelor între Ungaria și districtele din România Argeș, Muscel și Dambovița și-au terminat lucrările și protocolul s'a subscris de membri ambelor comisii la Făgăraș.

* (Regularea porților de fer). Despre regularea porților de fer se ventilă scrieri neliniscite. Se vorbește, că din suma de 2.808,560 fl. care s'a preliminar pentru anii 1889—1892 lipsesc acoperirea pe anul curent. În anul acesta a trebuit să se ia din suma de 1,200,000 votată separat 400,000 fl. cari sau și cheltuit, încât ministrul de comunicațiune a trebuit să averseze urgent alte 400,000 fl.

* (Colera în Rusia) Departamentul sanitar a provocat pe absolvenții ruși de medicină de ambe secse de pe la universitățile din străinătate, să se întorcă în patriă pentru a se pune în serviciul celor bolnavi de colera. Guvernul unguresc a oprit importul de pome și alte fructe din Rusia.

* (Meetinguri contra guvernului bulgar.) În 7 August n. s'a ținut în Paris meeting de protestare în contra execuțiilor dela Sofia, cercetat de 2000 persoane. S'a condamnat atitudinea guvernului bulgar.

* (Arestarea unui spion). Din Cernăuți se anunță, că acolo a fost arestat un individ Demetriu Oresczak sub cuvânt, că e spion rusesc.

* (Plantă prevestitoare de vreme.) În Turingia populația preface durată și rigorea iernelor după lungimea spicurilor floriei Erica. Cu cât

sunt mai lungi, cu atât iarna va dura mai mult și va fi mai riguroasă. În acest an se dăce, că spicurile sunt excepțional de lungi în padurile Turingiei. Am avea să ne așteptăm așa dar la o iarnă excepțional de lungă și geră.

* (Un orologiu estra-ordinar.) Un meșter, dl Chambelland, locuind la numărul 68 din strada Julien-Lacroix în Paris, a terminat un orologiu, la care lucră de două-deci și șase de ani.

Acest orologiu e în adevăr un mic cap-de operă. Patru cadrane arată ora Parisului și a unora din orașele mari din străinătate. La sunetul cucului sau a clopotului, care nu are mai puțin de catorze arii, lucră o înțregă lume mică, alcătuită din patru-deci și două de supuși, avându-și fie-care profesiunea lui specială.

E un cismar, un ascuțitor, un potcovar, un scărmanător de cânepă, un coșar, un fântănar, un morar, un ferestregiu, un cărbunar, un butnar, un flașnetar, un flautist etc. Este chiar și un portar care trage de clopot! Patru dăntuitori se învârtesc în jurul lor isbind cu piciorul și bătând tactul.

Nisec soldați defilează în fața drapelului național, cădeându-și pașii după mișcarea balanțarului și, după ce au intrat pe o ușă dela dreapta, ies pe altă ușă dela stânga.

La fie-care sfert de ceas se face o schimbare de arie și de mișcare.

* (Un lăgănt gigantic.) Lăgăntul, pe care un inventator american își propune să-l construiască la expoziția din Chicago va avea un stîlp de 183 metri înălțime în vârful căruia se va așeza o statuă a lui Cristof Columb.

Lemnăria pusă în echilibru va avea 335 metri lungime și fie-care din capete va avea o sferă de

30 metri diametru dispusă în interior ca un vagon. Un sistem de greutate și de contra greutate va remedia neegalitatea greutății posibile între cele două sfere.

Bibliografie.

În tipografia diecesană din Caransebeș, a apărut „*Introducere în cărțile testamentului vechiu și nou*” de Dr. Iuliu Olariu profesor de teologie editura autorului 8° mare 381 pagini. Autorul tractează destul de pe larg părțile esențiale și cu multă îngrijire și cunoștință.

— A apărut: „*Replica junimei academice române din Transilvania și Ungaria*”, la răspunsul dat de junimea academică magiară memoriului studenților universitari din România. 8° mare, 125 pagini cu o carte etnografică a Austro-Ungariei și României de H. Kiepert. — Replica prezintă a apărut în 5 limbi: românește, franțuzește, nemțesce, englezesce și italienește. — Ori-și-cine ar dori informațiuni mai detaiate despre cestiunea tratată în ea este respectuos rugat să bine-voiască a se adresa deadreptul la autori, prin adresa d-lui *Aurel C. Popovici, Graz, Parkstrasse 7*, la care se găsesc depuse și se pot consulta toate documentele citate în această scriere.

A apărut: „*Raportul camerei comerciale și industriale din Brașov*” despre situațiunea economică din circumscripțiunea ei în anul 1891. 8° mare 111 pagini. Raportul e interesant și compus cu multă diligență. Vom reveni.

Loterie.

Mercuri, în 10 August, 1892.

Sibiu: 40 59 14 56 17

[131]

1—3

CONCURS.

La școlile centrale gr. or. române din Brașov sunt a se ocupa următoarele posturi:

1. Un post de profesor la școala reală și comercială calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba franceză și magiară, sau franceză și germană, sau franceză și română.

2. Un post de profesor de desemn liber, calificat pentru această specialitate, sau cu pregătirea necesară spre a și pute câștiga calificățiunea pentru desemn liber și geometria desemnativă.

Acest profesor va fi ocupat 12 ore pe săptămână cu desemn liber și va primi pentru această salariul anual de 600 fl. v. a., era pentru orele de geometrie desemnativă, care eventual le va provede, va primi remunerațiune anuală de 40 fl. de ora.

Pentru ocuparea acestor posturi se scrie concurs cu termen până la 15 August 1892 st. v.

Concurenții vor adresa subscrisei Eforii școlare petițiunile lor instruite cu documentele:

a) că sunt români de religiunea greco-orientală;

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși;

d) că au calificățiunea prescrisă de legea de instrucțiune art. XXX din 1883.

Emolumentele împreunate cu postul 1. sunt:

În timpul serviciului provisoriu prevădută în §. 30 a legii de instrucțiune din 1883 salariul anual de 800 fl., începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar, salariul anual de 900 fl., cuin-cuenele de câte 50 fl., și relut de cuartir 130 fl., cu prospect de înaintare la 170 fl., pe an și drept de pensiune conform statutelor.

3. La școala elementară capitală un post de învățătoriu.

Concurenții la acest post vor documenta:

a) că sunt de naționalitate români și de religiunea gr. or.;

b) că au absolvat cursul pedagogic și posedă testimoniu de calificățiune prescris de lege, că posedă cunoștințe teoretice și practice din

grădinarit, de gimnastică și de desemn liniar;

c) că au purtare morală și politică bună;

d) că sunt de constituție sănătoși

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: În anul prim de serviciu salariu normal de 300 fl. și cuartir natural, eventual relut de cuartir, în următorii doi ani salariu 400 fl. era după doi ani salariu normal de învățătoriu definitiv de 500 fl. anuali și două decenarii de câte 100 fl.

Concurenții la aceste trei posturi vor declara în petițiunile lor, că se vor supune legilor noastre bisericesti și școlare, precum și normativelor și dispozițiunilor speciale ale acestor institute, ce sunt în vigoare sau se vor face în decursul timpurilor.

Brașov, 4 Iuliu, 1892.

Eforia școlilor centrale române ort. răsăritene din Brașov.

[129]

1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea a 2 posturi de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Porcești se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” din Sibiu.

Emolumentele împreunate cu aceste 2 posturi de învățătoriu sunt:

1. Pentru primul post salariu anual de 300 fl. adică trei sute floreni v. a.

2. Pentru al doilea post salariu anual de 200 fl., adică două sute floreni v. a.

Salarele se solvesc în rate lunare anticipative.

Întâiul învățătoriu cu salariul de 300 fl., este dator a ține și strana Dumineca și sârbătorea.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de a subțerne petițiunile lor conform legii și instruite cu documentele prescise în statutul organic la oficiul protopresbiteral gr. or. din Avrig (Felek, Szebenmegye).

Tot odată sunt poftiți doritorii a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în biserică gr. or. din Porcești spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti.

Porcești, în 26 Iuliu, 1892.

Comitetul parochial.

Nr. 461.

(121) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Sâmbenedic, tractul Târnavai, la ordinul Preavenatului consistoriu archidieceșan Nr. 2784 B. din 29 Aprilie 1892 se scrie concurs pentru a doua oră, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit de 538 fl. 06 cr.

Competenții la acest post au să se prezenteze în termenul legal în parochie și la biserică, spre a-și arăta desteritatea pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta, ér informațiuni mai detaiate se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Cererile concurenților să fie instruite conform legilor în vigoare, și așternute în termenul indicat la subscrisul (u. p. Küküllővár).

Cetatea de baltă, 2 Iuliu, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavai, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 238

[120] 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Cinciș, cu filiile Lingina și Dobâca [din protopresbiteratul Hațegului, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post statorite în protocoalele sinodului parochial din 2 și 11 Novembre 1885 dau suma de 280 fl. v. a. conform concursului publicat deja în ziarul nostru „Telegraful Român” Nr. 113 și următorii din anul 1888.

Informațiuni mai de aproape se pot cere dela subscrisul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a reflecta la această parochie au a-și așterne petițiunile lor instruite conform presciselor statutului organic și a regulamentului pentru parochii până la termenul suscitât la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parochial

Petroșeni, la 26 Iuliu, 1892 st. v.

Avram Stanca,
adm. ppresbiteral.

Nr. 623.

[122] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale mai jos semnate din protopresbiteratul Alba-Iulia, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

1. Alba-Iulia-oraș, cu salariul anual de 300 fl. din cassa bisericești, cuartir corăspunătoriu în edificiul școlii și lemne.

2. Tibru, salariu anual sistematizat din nou cu 300 fl. din cassa bisericești, cuartir și lemne.

3. Telnă, salariu anual sistematizat din nou cu 300 fl. din cassa bisericești, cuartir și lemne.

4. Gârbova de sus, salariu anual sistematizat de nou cu 250 fl. în bani din cassa bisericești, cuartir și lemne computate cu 50 fl. v. a.

Reflectanții la aceste posturi sunt obligați a ține Duminecele și sârbătorea școlii de repetițiune cu elevii dela 12—15 ani, și au a-și așterne petițiunile lor conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis.

Preferiți vor fi la alegere, cei-ce vor documenta cunoștință de musica vocală, pentru instruirea sistematică în cântări.

Alba-Iulia, 1 Iuliu, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Alba-Iuliei în conțelegere cu comitele parochiale respective.

Nicolau Ivan,
adm. protopresb.

Nr. 410.

(130) 1—1

Anunț.

Prin această se aduce la cunoștința celor interesați, că Maria Juga, născută în Dobricul-Lăpușului, locuitoare în Deș, este total divorțată de cătră bărbatul ei Teodor Băieș, născut în Jichișul de sus, fost locuitoriu în Deș, prin sentința Venerabilului consistoriu al archidiecești gr. orient. române din Transilvania dto 13 Maiu 1892 Nr. 2889 B.

Deș, 5 Iuliu, 1892.

Scaunul protopresbiteral al tractului gr. or. Deș. ca for matrimonial de instanța I.

Teodor Herman,
protopresbiter.